

Plan Odnowy Miejscowości Ostrowite w Gminie Biskupiec na lata 2011 - 2018

PRZEWODNICZĄCY

RADY GMINY

Jerzy Czaplinski
Jerzy Czaplinski

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne	4
1.2. Historia miejscowości	6
1.3. Struktura przestrzenna miejscowości	6
1.4. Demografia i bezrobocie	8
1.5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu.....	9
2. Inwentaryzacja zasobów.....	10
2.1. Zasoby przyrodnicze	10
2.2. Dziedzictwo kulturowe	13
2.3. Obiekty i tereny.....	17
2.4. Infrastruktura społeczna.....	20
2.5. Infrastruktura techniczna.....	21
2.6. Gospodarka i rolnictwo	22
2.7. Kapitał społeczny i ludzki	23
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	24
4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć	26

Wstęp

Plan Rozwoju Miejscowości jest dokumentem planistycznym o charakterze operacyjnym, który opisuje planowane przedsięwzięcia samorządu gminnego oraz mieszkańców miejscowości na lata 2011-2018, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli mieszkańców, pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy i doradców zewnętrznych. Program został poddany konsultacjom społecznym poprzez przedstawienie go do zaopiniowania i zatwierdzenia Radzie Sołeckiej. Dokument został wdrożony Uchwałą Rady Gminy Biskupiec.

W szczególności Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW.

1. Charakterystyka miejscowości

Ostrowite – wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim, w gminie Biskupiec. W latach 1975-1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa toruńskiego.

INFORMACJE O SOŁECTWIE

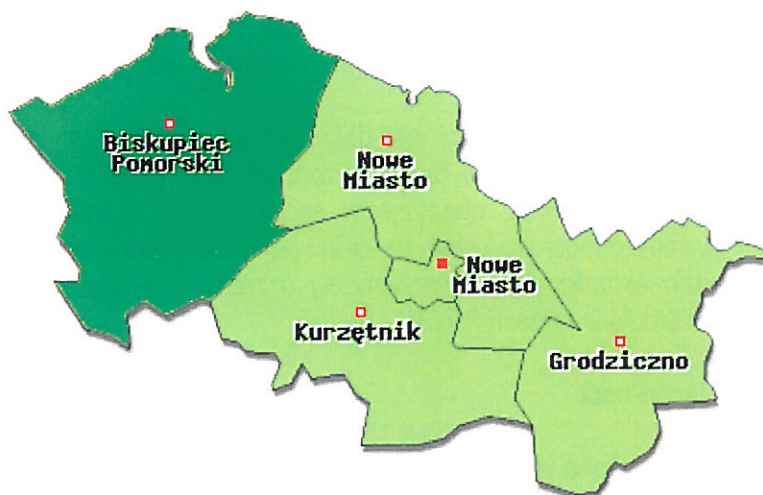
Sołtys: Mariola Zdunkowska

Główne zadania Rady Sołeckiej:

- Współpraca i uaktywnianie mieszkańców,
- Integracja społeczności lokalnej
- Organizowanie spotkań plenerowych,
- Dbanie o funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
- Podnoszenie atrakcyjności wsi,
- Systematyczne budowanie zasobów własnych,
- Wzbogacanie życia kulturalnego na wsi,
- Podejmowanie wszelkich działań dla poprawy warunków życia i pracy mieszkańców wsi przy uzyskaniu ich poparcia i wykorzystania potencjału ludzkiego.

1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne

GMINA BISKUPIEC NA TLE POWIATU NOWOMIEJSKIEGO

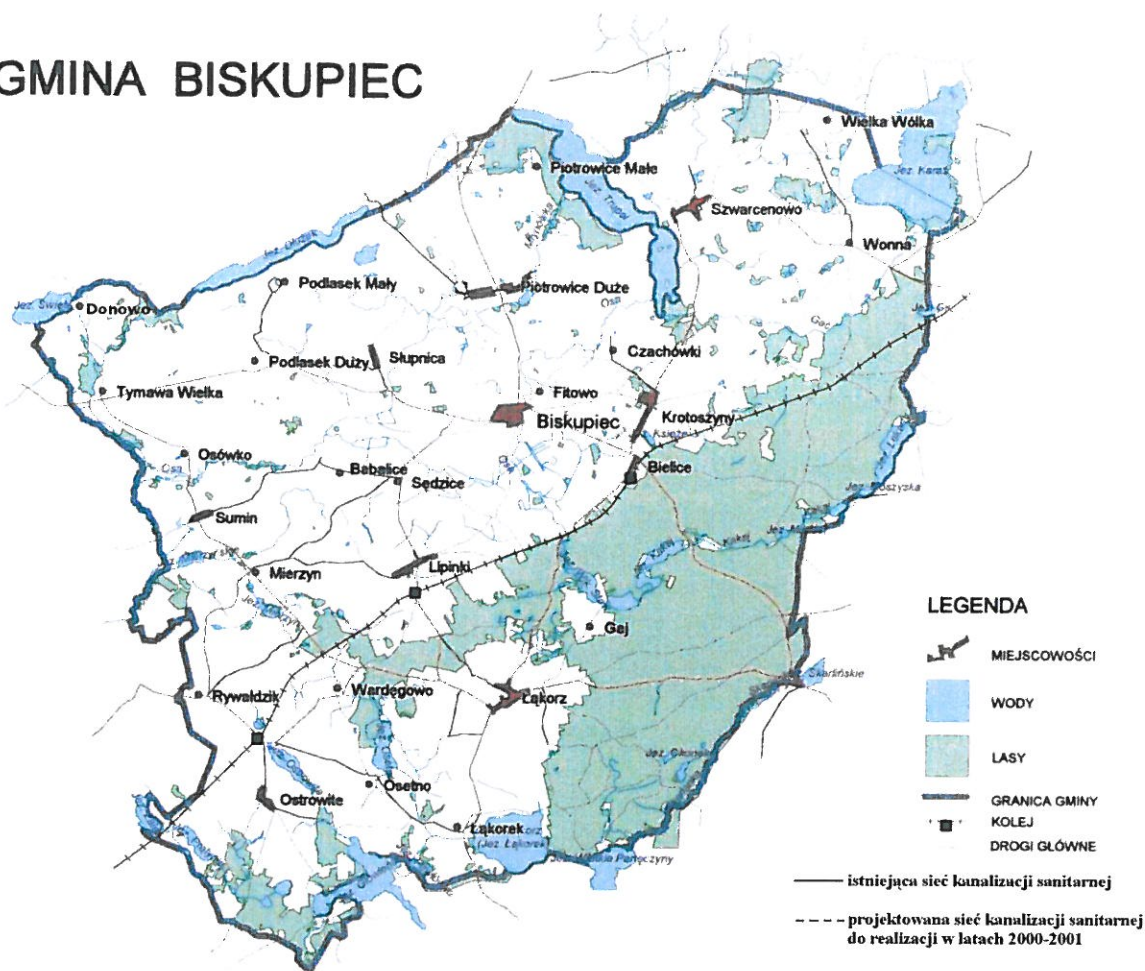

źródło: www.polskiegminy.pl

Obszar gminy Biskupiec zajmuje powierzchnię 241,3 km². Teren położony jest w obrębie południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i należy do powiatu nowomiejskiego. Ziemia Nowomiejska bywa nazywana „Bramą Mazur”, bo położona jest w obszarze Pojezierza Brodnickiego leżącego na granicy województwa kujawsko – pomorskiego, w miejscu geograficznie leżącym na granicy Mazur. Siedziba Urzędu Gminy mieści się w Biskupcu. W jej obszarze znajduje się 25 sołectw i 27 miejscowości. Teren graniczy z czterema innymi gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Kisielcami, Iławą, Nowym Miastem Lubawskim oraz Kurzętnikiem oraz gminami województwa kujawsko-pomorskiego: Łasinem, Świeciem nad Osą, Jabłonowem i Zbiczmem.

Wieś Ostrowite położona jest w południowej części gminy.

GMINA BISKUPIEC

źródło: www.gminabiskupiec.pl

Zasięg regionu w obrębie Polski

	Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
	Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie
	Makroregion	Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie
	Mezoregion	Pojezierze Brodnickie
	Zajmowane jednostki administracyjne	Polska: - województwo kujawsko-pomorskie, - województwo warmińsko-mazurskie

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Pojezierze Brodnickie – mezoregion fizycznogeograficzny (pojezierze) położony w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Od północy i wschodu graniczy z powiatami: nowomiejskim i działdowskim (województwo warmińsko-mazurskie), a od południowego wschodu z powiatem żuromińskim (województwo mazowieckie), od południa z powiatem rypińskim, od południowego zachodu z powiatem golubsko-dobrzyńskim, od zachodu z wąbrzeskim, a od północnego zachodu z grudziądzkim. Rozciąga się w dorzeczu Wisły i jej prawobrzeżnych dopływów Skrwy, Drwęcy i Osy. Ośią hydrograficzną obszaru jest Drwęca – najdłuższy prawobrzeżny dopływ dolnej Wisły.

1.2. Historia miejscowości

Wieś na prawie magdeburskim, wzmiankowana jest w źródłach średniowiecznych jako Schildern, Schilden, od 1570 roku Ostrowite. Wieś Ostrowite podarował Kondrad Mazowiecki biskupowi Chrystianowi przywilejem łowickim z 1222 roku. Nie wiadomo jednak, czy chodziło o wieś o tej nazwie w powiecie nowomiejskim, czy w powiecie radzyńskim. Najwcześniejsza wzmianka o Ostrowitem pochodzi z 1414 r. i dotyczy szkód, jakie poniosła osada podczas wojny polsko-krzyżackiej. W czasie tych tzw. „wojen głodowych” według rejestru szkód z 1414 roku straty mieszkańców obliczono na 2000 grzywien, a kościoła na 300grzywien. W tym czasie został odnotowany w źródłach pleban Mikołaj. Dobra ostrowieckie należały w omawianym okresie do komturstwa brodnickiego (1414 r.), następnie do komturstwa pokrzywieńskiego (1423-1424 r.), a później radzyńskiego (1431 r.), w czasach polskich jako własność szlachecka weszły w skład powiatu Michałowskiego..

Wielki Mistrz Paweł von Russdorf (1422-1424) nadał wieś tę na prawie magdeburskim Kondradowi Gruenberg, za wyjątkiem włók należących do Kacpra Cypriana, który tenże i jego spadkobiercy mieli dla siebie zatrzymać. Gruenberg otrzymał wyższe i niższe sądownictwo. Do obowiązków jego należało odbywanie służby zbrojnej i pomoc przy budowach. Jako daninę miał płacić rocznie 1 fund wosku i 1 fenig koloński, a ponadto dostarczać 1 korzeń żyta i 1 korzeń pszenicy od pluga.

W 1667 roku dobra ostrowieckie podzielone były na 9 majątków szlacheckich. Siedzieli tam między innymi: Stanisław Chelmicki, Kuczakowski, Stanisław Murzynowski, Rogowski, Stanisławscy, Mateusz Szelski i Maciej Wapczyński. Po wojnach napoleońskich otrzymał je od rządu pruskiego feldmarszałek Gebhard Leberecht von Blucher za zwycięstwo odniesione nad Napoleonem pod Waterloo w 1815 roku. W 1885 roku w Ostrowitem powstało bractwo trzeźwości.

Z terenów wsi Ostrowite i okolic (wchodzących dziś w skład parafii) nie ominęły skutki II wojny światowej - w źródłach odnotowano 23 ofiary. Spośród nich sześć osób zginęło podczas działań wojennych, sześć zamordowali hitlerowcy w tragicznej jesieni 1939 r., a 11 osób nie powróciło po wywiezieniu na Syberie w 1945 r.

1.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Obszar miejscowości Ostrowite należy do osad o zabudowie rozprzestrzenionej, gospodarstwa lokowane są wzdłuż dróg przebiegających przez miejscowość. Dominantę przestrzenną stanowi kościół.

Przedmiotem polityki przestrzennej gminy Biskupiec będzie pięć głównych elementów strukturalnych zagospodarowania przestrzennego. Miejscowość Ostrowite zalicza się do obszaru restrukturyzacji gospodarki rolnej i obszaru chronionego kompleksu leśnego i Brodnickiego Parku Krajobrazowego.

Kategorie obszarów makroprzestrzennych	Główne cele polityki przestrzennej	Główne ogniwa sieci osadniczej
Obszar restrukturyzacji gospodarki rolnej	1. Poprawa wyposażenia sieci osadniczej w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji (nie dotyczy wsi Łąkorz). 2. Aktywizacja obsługi ruchu turystycznego i wypoczynku w obszarze Brodnickiego Parku Krajobrazowego.	Ostrowite, Łąkorz
Obszary chronione kompleksu leśnego i Brodnickiego Parku Krajobrazowego	1. Ochrona walorów przyrodniczych Brodnickiego Parku Krajobrazowego. 2. Ochrona zasobów wód wglębnych zbiornika GZWP Nr 210 „ŁAWSKI”. 3. Ochrona drzewostanów leśnych.	Gaj, Łąkorek, Łąkorz, Ostrowite, Osetno

Jedną z form ochrony krajobrazu kulturowego, obok wpisu do rejestru zabytków jest ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Natomiast w obszarach wiejskich, strefy ochrony konserwatorskiej powinny być wyznaczone w miejscowościach z dobrze zachowaną, wartościową historyczną zabudową i czytelnymi układami ruralistycznymi.

Dla miejscowości Ostrowite istnieje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący centrum wsi Ostrowite zawierający ustalenia dotyczące przeznaczenia, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów miejscowości.

Oznaczenie i przeznaczenie terenu elementarnego
1MN+U, 3MN+U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
2MN+U teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych
4UK teren usług sakralnych
5ZC teren istniejącego cmentarza wraz z terenem przeznaczonym na jego rozbudowę
6ZP+KP teren zieleni parkowej z dopuszczeniem parkingu
7UP teren usług publicznych

1.4. Demografia i bezrobocie

Demografia

Obecnie Ostrowite zamieszkuje 684 mieszkańców, w tym 169 osób w wieku przedprodukcyjnym, 408 osób w wieku produkcyjnym i 107 osoby w wieku poprodukcyjnym.

miejscowość	kobiety w wieku			mężczyźni w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Ostrowite	67	132	46	63	160	20

Udział ludności m.Ostrowite wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w 2009r.		
w wieku przedprodukcyjnym	%	22,6
w wieku produkcyjnym	%	64,5
w wieku poprodukcyjnym	%	12,9

Obecna liczba gospodarstw w miejscowości Ostrowite to 212.

Ostrowite	
liczba gospodarstw rolnych	70
liczba gospodarstw domowych	142

Bezrobocie

Bezrobocie w Gminie Biskupiec w latach 2008-2009

J. m.		2008	2009
Bezrobotni zarejestrowani wg płci			
ogółem	osoba	569	720
mężczyźni	osoba	211	313
kobiety	osoba	358	407
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym			
ogółem	%	9,5	12,0
mężczyźni	%	6,5	9,6
kobiety	%	13,1	14,9

źródło: GUS

Stopa bezrobocia w latach 2008-2009 w %

Stan na:	2008	2009
gmina Biskupiec	9,5	12,0
powiat nowomiejski	14,5	18,1
woj. warmińsko-mazurskie	16,8	20,2
Polska	9,5	11,9

źródło: GUS

1.5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu

W miejscowości Ostrowite znajdują się obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców. Sprzyjają one nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Zabudowa usługowa i mieszkalna w przeważającej części usytuowana jest w centrum miejscowości. W obrębie tego właśnie obszaru skupia się praktycznie całe życie miejscowości, a co za tym idzie mamy tu do czynienia z dużym skupiskiem ludności.

Wśród obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców miejscowości Ostrowite wymienić należy m. in. zespół pałacowo-parkowy (pałac z końca XIX w., spichlerz z lat 1910-1915, obora z przełomu XIX i XX w., gorzelnia z II poł. XIX w., stodoła z 1927 r., kuźnia z I poł. XX w., warsztat ślusarski z 1927 r., stelmacharnia z 1921 r., lodownia z ok. 1927 r., dom ogrodnika z pocz. XX w.) jak również te obiekty dziedzictwa kulturowego, istniejące do dnia dzisiejszego. Wyróżnić tu należy kościół gotycki, cmentarz: parafialny, rzymskokatolicki, przykościelny, z II poł. XIX w. oraz rodowy, dawny ewangelicki, z I. ćw. XX w., miejsce po dawnym szpitalu wojskowym z zachowaną figurą św. Józefa, budynki XIX w. dworca oraz dawnej mleczarni, Szkołę podstawową o interesującej architekturze. Obiekty te przedstawiają wartości historyczne, artystyczne i kulturowe oraz stanowią atrakcję turystyczną dla wczasowiczów odwiedzających miejscowość. Dlatego też pełnią one istotną rolę w nawiązywaniu kontaktów społecznych, przez co obiekty te stanowią obszar o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców miejscowości Ostrowite.

Do ważniejszych ośrodków kultury należy również szkoła podstawowa oraz przyszkolne Kółko Caritas, gdzie działaczkami są miejscowi nauczyciele oraz uczniowie szkoły. W szkole mieści się m. in. mała biblioteka i pracownia komputerowa. Jest to idealne miejsce na różnego rodzaju spotkania, na których uczniowie mają okazję pogłębiać swoje horyzonty, uczą się formułować sądy, dyskutować i słuchać innych. Taki sposób spędzania wolnego czasu pełni istotną rolę w nawiązywaniu kontaktów społecznych. Przyczynia się on do zaspokojenia potrzeb mieszkańców związanych z ich integracją, przez co biblioteka z salą komputerową stanowi obszar o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców wsi Ostrowite.

Miejscowość Ostrowite również ze względu na swoje położenie i walory przyrodnicze jest wsią atrakcyjną pod względem turystycznym. Położenie miejscowości na skraju Skarlińskiego OCHK oraz Brodnickiego Parku Krajobrazowego, obecność jezior w obrębie Ostrowite, jak również funkcjonujące trasy piesze oraz szlaki rowerowe to elementy przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności turystycznej, która sprzyja nawiązywaniu kontaktów społecznych. Walory te sprzyjają rozwojowi bazy noclegowej oraz infrastruktury około turystycznej. Wiele gospodarstw rolnych poprzez przekwalifikowanie się na usługi turystyczne ma szansę stworzyć wspaniałe miejsca odpoczynku, a dzięki odpowiedniej promocji spowodować przyjazd turystów i wczasowiczów. Warunki naturalne umożliwiają nie tylko stworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej, ale również utworzenie ciekawych tras rowerowych, konnych., pieszych.

Tego typu obiekty nie tylko umożliwiają poprawę turystyki, ale również wpływają pozytywnie na integrację środowiska lokalnego, przez co obiekty te stanowią obszary o znaczeniu szczególnym dla zaspokajania potrzeb mieszkańców.

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1. Zasoby przyrodnicze

Rzeźba terenu

Krajobraz terenu gminy został w głównej mierze ukształtowany przez lodowiec podczas ostatniego zlodowacenia. Jest on mocno zróżnicowany dzięki występowaniu kilku rodzajów form. Najszerzej występuje tzw. wysoczyzna morenowa typu falistego - w północnej i środkowej części gminy (szeroki pas od jeziora Karaś do jeziora Prątnia). Kolejne formy, wzgórza i pagórki morenowe, występują w ciągach m. in. między Wonną i Szwarcenowem, Słupnicą i Wielką Tymawą, Lipinkami i Rywałdzikiem. Wysokości względne wzgórz wynoszą na ogół do 10 m, maksymalnie do 20 m (w okolicach Lipinek). Na terenie gminy występują również tzw. ozy i kemy - pierwsze w okolicach Mierzyna, na zachód od Sumina oraz na północ od Wielkiej Tymawy, drugie w rejonie Sumina, Łąkorka, Wonną i Szwarcenowa. Południową i południowo-wschodnią część gminy zajmuje tzw. równina sandrowa. Licznie reprezentowane są w krajobrazie rynny, ułożone w większości południkowo (wiele jezior rynnowych). Równoleżnikowo natomiast ułożone są rzeki: Gać, Osa, Młynówka i Struga Laki. Najwyższy punkt na terenie gminy - Góra Szwedzka, ma wysokość 121,3m n.p.m. (położona jest pomiędzy Szwarcenowem a Wonną), najniżej położony - o wysokości ok. 62 m n.p.m. znajduje się w dolinie Osy u jej ujścia do jeziora Płowęż.

Zasoby leśne

Lasy zajmujące 6311 ha, w czym 5776 ha to lasy państwowe, 528 ha - prywatne, a 7 ha - komunalne. W całości stanowią około 26% powierzchni gminy (dla porównania, średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 29%). Większość z nich skupiona jest we wschodniej części gminy. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, pozostałe gatunki o następnej w kolejności częstotliwości występowania to brzoza i olsza. Średni wiek drzewostanu wynosi: dla lasów państwowych 60 lat, lasów prywatnych 30 lat, lasów komunalnych 50 lat (na podstawie danych z Urzędu Gminy). Ilość pozyskanego drewna szacuje się na około 20 tys. m³ rocznie. Roczna produkcja tarcicy wynosi około 25 tys. m rocznie - dane dotyczą tartaku w miejscowości Krotoszyny (jedyne tartak na terenie gminy - dane za rok 1999) ¹.

Zasoby wodne

Na terenie gminy znajduje się wiele jezior o małej powierzchni - poniżej 1 ha. Są to na ogół tzw. oczka, i często występują w skupiskach. Jezior o powierzchni powyżej 1 ha naliczono 31, z czego największe przedstawia tabela 11. Kilka z większych jezior tylko częściowo leży w granicach gminy - pozostała część przynależy do gmin sąsiednich. Kolejne jeziora: Trupel (o powierzchni 278,4 ha), Dłużek i Wielkie Partęczyny przylegają do granic gminy, jednak w całości leżą na terenie sąsiednich gmin.

Przez teren gminy przepływa kilka rzek. Największą z nich jest Osa, której dorzecze obejmuje zdecydowaną większość obszaru. Rzeka przepływa przez graniczące z gminą jezioro Trupel - i już na terenie gminy wypływa z południowej odnogi jeziora, zmierzając następnie w kierunku południowo-zachodnim, aby z kolei wpłynąć do jeziora Płowęż - położonego na terenie gmin Jabłonowo Pomorskie i Świecie nad Osą. Łączna długość Osy wynosi 103 km - z czego 22 km na terenie gminy Biskupiec².

Mniejsze ciek, będące dopływami Osy, to:

- Młynówka (Struga Piotrowicka) - wypływająca również z jeziora Trupel i wpadająca do Osy w okolicy Babalic Małych - jej długość wynosi ok. 8,4 km,

¹ Strategia rozwoju gminy Biskupiec

² Strategia rozwoju gminy Biskupiec, s. 4-5.

- Babka - o długości 3,5 km, stanowiąca w części biegu zachodnią granicę gminy,
- Gać - wypływająca z jez. Karaś - o długości 7,5 km,
- Struga Laki - wypływająca z jez. Lekarty, na swoim 11,5 km biegu przepływa m. in. przez jeziora: Kakaj, Dębno, Wielki Staw.

Będąc dopływem Drwęczy rzeka Skarlanka przepływa w południowo-wschodniej części gminy i stanowi granicę z gminą Kurzętnik. Wypływa ona z jeziora Skarlińskiego, a następnie wpada do jez. Wielkie Partęczyny. Skarlanka i Drwęca są rzekami chętnie odwiedzanymi przez kajakarzy. Obie rzeki pięknie meandrują w urokliwym krajobrazie. Przez miejscowość Biskupiec przepływa rzeka Osa, która ze względu na swoją dzikość, dziewiczość i brak natłoku turystów stanowi wyjątkowo atrakcyjny szlak kajakowy właśnie dla osób pragnących ciszy i dzikiej przyrody.

Jeziora w obrębie Ostrowite

NAZWA JEZIORA	OBRĘB	POWIERZCHNIA JEZIORA [ha]	WŁAŚCICIEL
Główn (Głowińskie) (pł.) - fr.	Ostrowite	40,18	Skarb Państwa
Kamienny Most (Prątnia) (pł.)	Ostrowite	19,33	Skarb Państwa
Ostrowite (pł.)	Ostrowite	30,05	Skarb Państwa
Płociczno (pł.)	Ostrowite	11,00	Skarb Państwa
Żaleń (pł.) - fr.	Ostrowite	3,23	Skarb Państwa

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Biskupiec

pł. - woda płynąca (jezioro przepływowe)

s. - woda stojąca (jezioro bezdopływowe i bezodpływowe)

(-) - brak wykazanej wody

fr. - częściowo w granicach powiatu

Ochrona przyrody

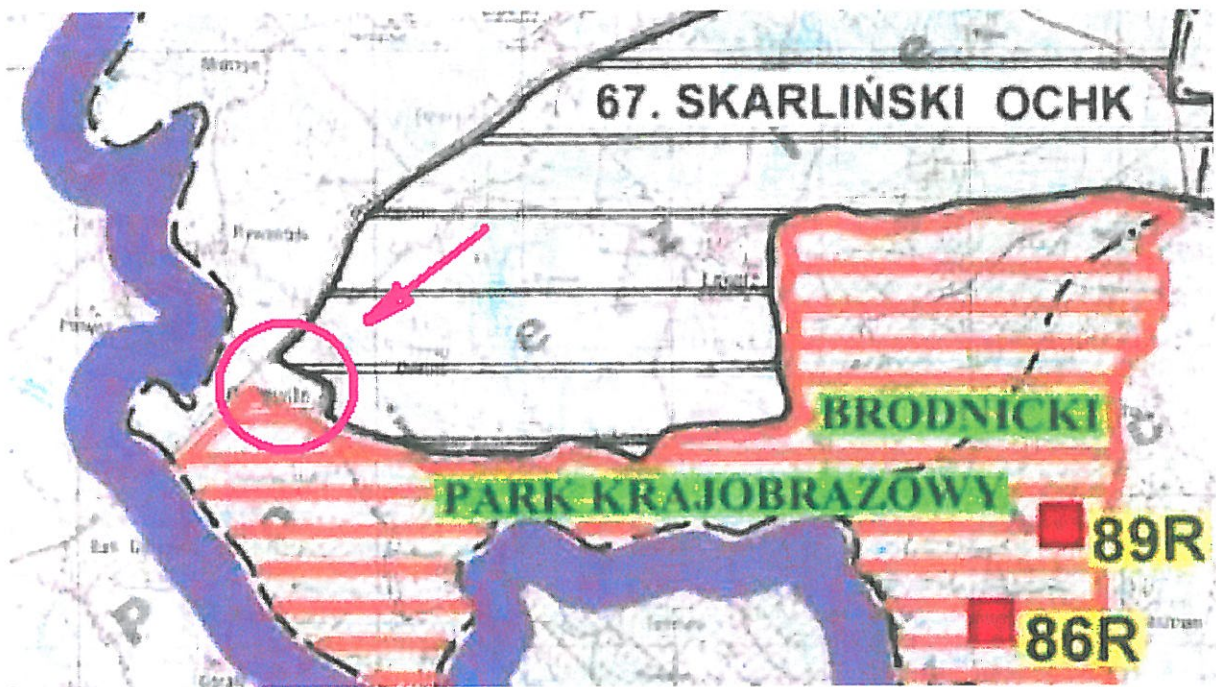
Na terenie gminy znajdują się cztery rezerваты przyrody: „Jezioro Karaś”, „Kociołek”, „Łabędź” i „Uroczysko Piotrowice”³. Jezioro Karaś objęte jest ochroną Natura 2000. Ponadto część gminy objęta jest Brodnickim Parkiem Krajobrazowym oraz dwoma obszarami chronionego krajobrazu: OCHK Jeziora Goryńskiego i Skarlińskim OCHK. Ponadto wyróżnia się dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Oz Tymawski, (symbol 1ZP),
- Las Słupnicki, (symbol 2ZP).

Ustanowione rozporządzeniem Nr 8/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 15 maja 1998r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowe obszarów na terenie Nadleśnictwa Jamy (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego Nr 16, poz. 36).

Miejscowość Ostrowite leży na skraju Skarlińskiego OCHK oraz Brodnickiego Parku Krajobrazowego.

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, część 1, s. 18-19

Cały teren Gminy Biskupiec jak i województwa warmińsko-mazurskiego znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Celem jego istnienia jest promowanie rozwoju proekologicznego, utrzymanie zrównoważonych struktur przestrzennych dla zapewnienia wysokiego standardu środowiska przyrodniczego. Obszar objęty jest porozumieniem działań na rzecz ekorozwoju Zielone Płuca Polski. Zajmuje obecnie 63 235 km², co stanowi około 20,0 % powierzchni kraju, a zamieszkuje go prawie 4.0 mln osób, co stanowi 9,7 % ludności kraju. Położony jest w północno-wschodniej jego części, obejmując województwa warmińsko-mazurskie i podlaskie oraz części województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Podstawą delimitacji obszaru były jedne z najcenniejszych w kraju i Europie systemy ekologiczne. Ze względu na pragmatykę realizacji wspólnych przedsięwzięć, umowną granicę zewnętrzną stanowią granice administracyjne gmin.

Obszar Zielonych Płuc Polskich

Źródło : www.fzpp.pl

Kolejną formą prawnej ochrony przyrody są pomniki przyrody. Są to pojedyncze twory przyrody żywej bądź nieożywionej, odznaczające się indywidualnymi cechami, o wartości szczególnej z różnych względów.

Na terenie gminy znajdują się 24 pomniki przyrody, na które składają się:

- ✓ 13 pojedynczych, okazałych drzew (4 dęby, 1 lipa, 1 buk, 2 modrzewie, 1 jawor, 1 klon srebrzysty, 1 żywotnik zachodni, 2 jabłonie płonki),
- ✓ 11 skupienia drzew (m.in. skupienie 66 okazałych daglezji w leśnictwie Lipowa Góra czy aleja 780 sędziwych drzew, głównie dębów, wzdłuż drogi Biskupiec – Piotrowice)

Wykaz pomników przyrody na terenie gruntów miejscowości Ostrowite

L.p	rodzaj pomnika	opis	określenie położenia	rok uznania
1.	drzewo - żywotnik zachodni	obw. 230 cm; wys. 18 m	Ostrowite dz. 96/1	2000

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Biskupiec

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Z obiektów składających się na krajobraz kulturowy gminy przeważają budowle sakralne, zespoły pałacowo - parkowe oraz dworsko - parkowe, zabudowa mieszkalna wsi oraz związana z nią zabudowa gospodarcza w różnym stopniu zachowania oraz dzieła hydrotechniczne jak młyny i mosty. Obiekty zgrupowane w terenie wiejskim to krajobraz otwarty w typie luźnej zabudowy z pewnymi elementami dominującymi jak kościoły czy inne obiekty użyteczności publicznej. Wśród obiektów sakralnych dominują świątynie katolickie a także cmentarze. Odrębną grupę zabytków stanowią obiekty archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową, są to grodziska i kurhany. Istotną rolę pełnią, także obiekty tzw. małej architektury czyli kapliczki, przydrożne krzyże, pomniki i obeliski.

1. Zespół pałacowo-parkowy, w którego skład wchodzi:

- pałac z końca XIX w., założony na planie litery "T" z wielobocznymi zamknięciami alkierzy, murowany, dwukondygnacyjny z czterokondygnacyjną wieżą z ażurową attyką okalającą taras. Elewacja tynkowana z detalem architektonicznym w postaci profilowanego gzymsu kordonowego, boniowania, parapetów i gzymsów nadokiennych oraz płaskich pilastrów.

- spichlerz z lat 1910-1915, założony na rzucie prostokąta, dwukondygnacyjny, kryty dachem dwuspadowym, murowany, nieotynkowany, z detalem architektonicznym w postaci gzymsu kordonowego

- obora z przełomu XIX i XX w., założona na rzucie prostokąta, murowana, otynkowana bez detalu architektonicznego
- gorzelnia z II poł. XIX w. całkowicie przebudowana, obecnie bryła wieloczołowa, murowana, otynkowana bez detalu architektonicznego
- stodoła z 1927 r., założona na rzucie prostokąta, w części dolnej ceglana, nieotynkowana z dekoracją w postaci pilastrów, w części górnej drewniane deskowanie, w elewacji tylnej cokół kamienny, elewacje szczytowe - ceglane, zamknięte trójkątnymi szczytami z blendami w formie triforium i prostokątnymi sterczynami, w szczycie południowym monogram "H v B" i data 1927.
- kuźnia z I poł. XX w., założona na planie kwadratu, murowana otynkowana w części dolnej, w części górnej drewniane deskowanie, wrota wjazdowe drewniane, deskowe, dwuskrzydłowe, bez detalu architektonicznego
- warsztat ślusarski z 1927 r., założony na rzucie prostokąta, murowany, częściowo z cegły palonej, częściowo otynkowany, wrota wjazdowe dwuskrzydłowe, drewniane, deskowe, ceglany komin zdobiony ażurową czapą, detale architektoniczne w postaci ceglanych narożników, nadproży okiennych i wrót, w szczycie monogram "H v B" i data 1927.
- stelmacharnia z 1921 r., założony na rzucie prostokąta z dobudówką, murowany z cegły palonej, wrota dwuskrzydłowe, drewniane, deskowe, brak detalu architektonicznego, jedynie w szczycie data 1921 pod ceglanym krzyżem.
- lodownia z ok. 1927 r., założona na rzucie zbliżonym do prostokąta z rozbudowanymi aneksami, pokryta nasypem ziemnym, z ozdobną ścianą frontową z cegły i ciosów kamiennych, niewielkie wrota drewniane dwuskrzydłowe, nad nimi niewielka rozeta z wielobarwnych kamieni.
- dom ogrodnika z pocz. XX w., założony na rzucie kwadratu, ceglany, nieotynkowany, z dachem dwuspadowym, bez detalu architektonicznego z wyjątkiem ceglanego fryzu po obwodzie i okrągłych blend w ścianach szczytowych

Z obiektów dziedzictwa kulturowego do dzisiaj zachowały się:

2. Kościół gotycki, orientowany. Wzniesiony z cegły w układzie gotyckim z użyciem zendrówki w układzie romboidalnym w części prezbiterialnej, na kamiennej podmurówce. Korpus jednonawowy w kształcie prostokąta z wydzielonym prezbiterium. W część zachodnią kościoła kwadratowa, trójkondygnacyjna wieża. Ściany kościoła zdobią ostrołukowe, otynkowane blendy, okna profilowane od strony południowej. W elewacji wschodniej szczyt schodkowy ze sterczynami, z trzema parami otynkowanych blend rozdzielonych ukośnymi lizenami. W ścianach wieży otwory szczelinowe ze szczytami zdobionymi otynkowanymi blendami z otynkowanym fryzem opaskowym. Nad szczytami wieża przybiera kształt ośmioboku z większymi półkolistymi i ostrołukowymi oknami. Ściana północna jest ośmioosiowa posiada trzy okna w osiach skrajnych oraz czwarte od zachodu, w osi trzeciej od wschodu mieści się uskokowy portal z otynkowaną blendą. W innych osiach również blendy. Część wschodnią ściany zakrywa bryła otynkowanej zakrystii. Ściana południowa jest sześćoosiowa. Dach kościoła dwuspadowy pokryty dachówką klasztorną i rzymską, natomiast zakrystia dachem pulpitowym, a wieża ostrosłupowa z dachówką karpiówką ułożoną w koronkę. Strop świątyni pokryty polichromowanym kasetonem, strop kruchty podwieżowej sklepienie krzyżowe natomiast strop zakrystii belkowy z wsuwakami.

Wypozażenie kościoła (późnobarokowe i regencyjne):

- ołtarz główny,
- nastawy ołtarzy z obrazami Matki Bożej z dzieciątkiem, Nawiedzenia świętej Elżbiety, Matki Boskiej i Chrystusa,
- konfesjonał,
- trzy feretrony, jeden późnobarokowy z obrazami na blasze Matki Boskiej Łąkowskiej i opłakiwania Chrystusa,
- późnobarokowy ołtarz boczny z I połowy XVIII wieku z barokowym obrazem Najświętszej Marii

- Panny w srebrnej sukience,
- późnobarokowy krucyfiks procesyjny z I połowy XVIII wieku o cechach ludowych,
 - skrzydła późnobarokowego ołtarza z I połowy XVIII w.,
 - rokokowe tabernakulum z około połowy XVIII w.,
 - granitowa kropielnica,
 - barokowy krucyfiks z XVII wieku,
 - barokowa szafa zakrystna,
 - złota, regencyjna puszka na komunikanty,
 - XVIII wieczna łódka na kadzidło wykonana z brązu,
 - organy (na podbudowie części starych organów , zbudowanych przez Stanisław Zblewski, Bydgoszcz 1958 r. powstał instrument współczesny w zewnętrznej nowoczesnej oprawie):
 - traktura pneumatyczna
 - wiatrownice pneumatyczne – stożkowe,
 - dziewięć rejestrów,
 - jeden manual i pedał,

W skutek działań hitlerowców, opuszczających w 1945 roku tereny Polski, wewnątrz kościoła zostało zniszczone (wybite szyby i zniszczone drzwi) i splądrowane. Skradziono bezpowrotnie srebrną 100 gramową paterę , 600 gramową srebrną puszkę i sukienkę z cudownej figury Matki Boskiej Wardęgowskiej. Wcześniej, w roku 1942 r., zostały zrabowane również bezpowrotnie dwa dzwony kościelne. Dzwon z roku 1651. Dzieło Gerharda Bennigka z Gdańska z inskrypcją: „Laudate Dominum omnes gentes”.

Wnętrze kościoła parafialnego

3. Cmentarz parafialny, rzymskokatolicki, przykościelny, z II. poł. XIX wieku.

Nagrobki na cmentarzu przykościelnym

4. Cmentarz rodowy, dawny ewangelicki, z I. ćw. XX wieku, nieczynny

5. Miejsce po dawnym szpitalu wojskowym z zachowaną figurą św. Józefa

Figura św. Józefa

6. Budynki XIX w. dworca

7. Budynki dawnej mleczarni

8. Szkoła podstawowa o interesującej architekturze

Z terenu całej gminy do rejestru zabytków wpisanych 28 obiektów nieruchomych (obiektów samodzielnych, zespołów) i 1 obiekt archeologiczny. Najwcześniej, bo w 1949 r. do spisu zabytków wpisano pałac i park w Lipinkach. Oprócz kościołów parafialnych w Biskupcu Pomorskim, Lipinkach, Łąkorzu, Ostrowitem i Szwarcenowie, znajdują się tu wpisy parków (Babalice, Bielice, Czachówki, Lipinki, Łąkorek, Osówko, Sędzice) krajobrazowych, dworskich, pałace i dwory, domy mieszkalne, cmentarze.

Wykaz cmentarzy

Miejscowość	Adres cmentarza /ulica	Nazwa cmentarza	lokalizacja
Ostrowite	Ostrowite	cmentarz parafialny	przy kościele paraf. W płu-wsch. Cz. Wsi
Ostrowite	Ostrowite	cmentarz przykościelny	cm. Stary otacza kościół, nowy -na niższym terenie po stronie wschodniej
Ostrowite	Ostrowite	cmentarz rodowy	na terenie parku w pobliżu jeziora Ostrowite

Wykaz nieruchomych obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Ulica	Num er	Obiekt
OSTROWITE			KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA
OSTROWITE			PARK KRAJOBRAZOWY
OSTROWITE			ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY (9 OBIEKTÓW)

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

2.3. Obiekty i tereny

Turystyka

Położenie miejscowości Ostrowite na skraju Brodnickiego Parku Krajobrazowego, walory przyrodnicze i istniejące dziedzictwo kulturowe stwarza niezwykle możliwości rozwoju w kierunku turystyki. Rozwój bazy noclegowej oraz infrastruktury około turystycznej ma szansę ustanowić miejscowość Ostrowite bazą wypadową w głąb Brodnickiego Parku Krajobrazowego.

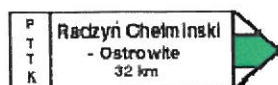
Wiele gospodarstw rolnych poprzez przekwalifikowanie się na usługi turystyczne ma szansę stworzyć wspaniałe miejsca odpoczynku, a dzięki odpowiedniej promocji spowodować przyjazd turystów i wczasowiczów. Warunki naturalne umożliwiają nie tylko stworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej, ale również utworzenie ciekawych tras rowerowych, konnych., pieszych

Atrakcje turystyczne

Warunki przyrodnicze i krajobrazowe są bardzo urozmaicone. Występuje tu jest dużo jezior . W Ostrowitem położone jest jezioro o nazwie Ostrowite przy torach kolejowych od strony północnej. Jest to jezioro niewielkie ale o ciekawej historii . Natomiast od strony południowej miejscowość graniczy z Brodnickim parkiem krajobrazowym, który jest niewątpliwą atrakcją turystyczną. Jest to teren zalesiony, na którym znajduje się wiele jezior: od zachodu jezioro Prątnia, od południa Płuciczno, Płuciczenko, Głowińskie, Pawłówko oraz mnóstwo malowniczych oczek wodnych połączonych siecią rowów

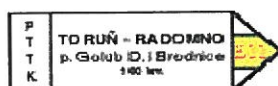
stanowiących dopływy jezior. Obecnie przy większości tych jezior i w ich pobliżu wytyczono wiele działek na cele turystyczne z których część jest już zabudowana. Sporo turystów przyjeżdża pod namiot lub do gospodarstw agroturystycznych.

Trasy piesze

RADZYŃ Ch. - Świecie n/Osą - OSTROWITE

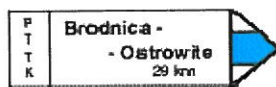
Szlak zielony, poprowadzony z Radzynia Chelmińskiego do Ostrowitego k/Jabłonowa zwany "Szlakiem grodzisk ziemi chełmińskiej" ma swój początek na Placu Towarzystwa Jaszczurczego przy przystanku PKS w Radzynie i posiada długość 32 km.

TORUŃ - Golub D. - Brodnica - RADOMNO

(odcinek międzynarodowego szlaku turystycznego E-11 Słubice - Ogrodniki)

Szlak żółty im Franciszka Łęgowskiego liczy 160 km długości, rozpoczyna się w Toruniu, przebiega przez Golub Dobrzyń, Brodnicę, Pojezierze Brodnickie dochodząc do Radomna. Od roku 1995 szlak żółty jest włączony do międzynarodowego szlaku turystycznego określanego kodem E-11 a przebiegającego od Słubic do Ogrodnik.

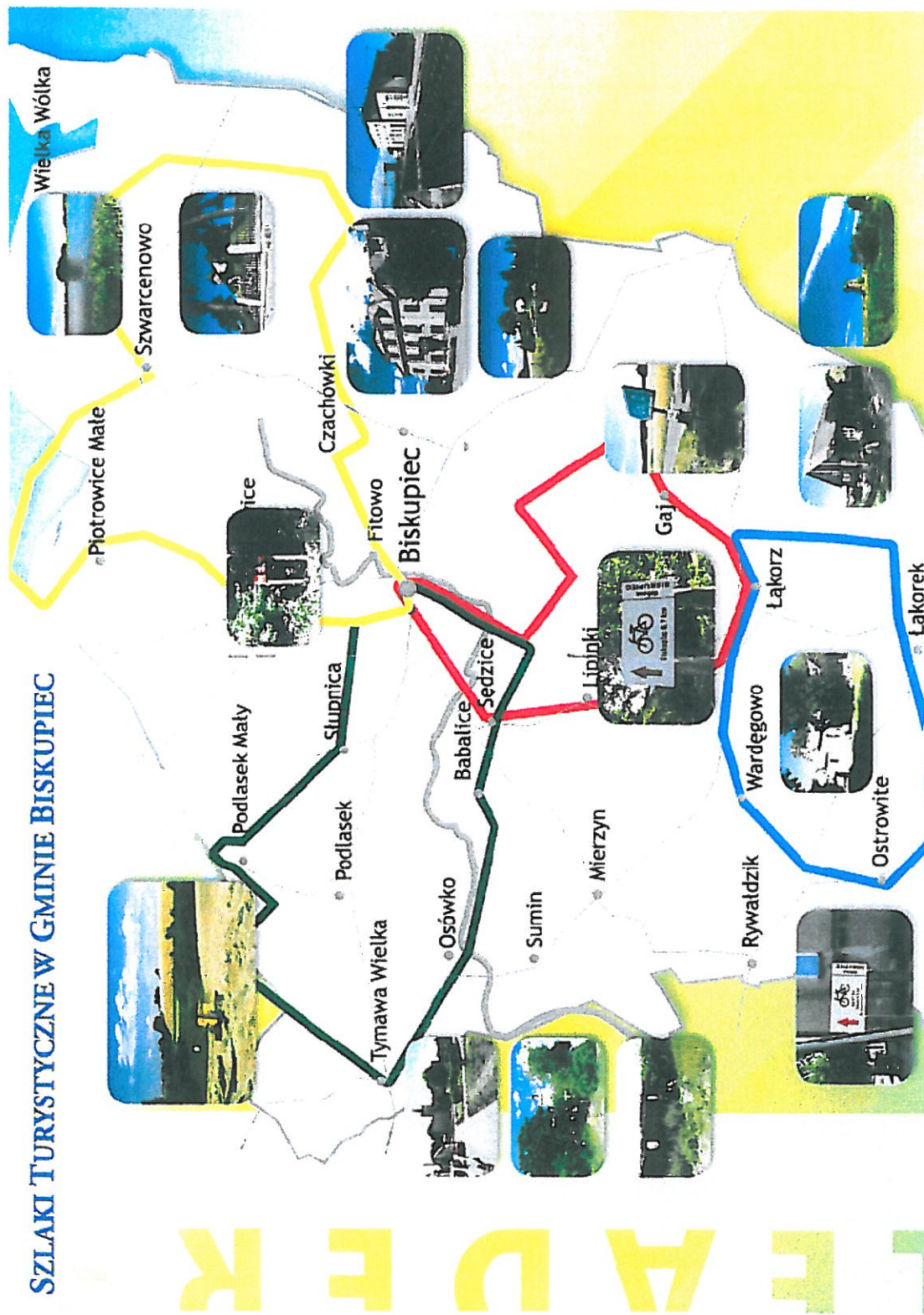
BRODNICA - OSTROWITE

Niebieski szlak z Brodnicy do miejscowości Ostrowite o długości całkowitej 29 km biegnący nad brzegami licznych jezior Pojezierza Brodnickiego i przechodzący w pobliżu rezerwatu przyrody "Mieliwo".

Szlaki rowerowe w miejscowości Ostrowite

kolor szlaku	nazwa szlaku	przebieg szlaku	długość szlaku
	Szlak Niebieski	Łąkorz – jez. Łąkorz – Łąkorek – Osetno kol. - Ostrowite – Wardęgowo – Łąkorz	18,00 km
atrakcje na szlaku			
<ul style="list-style-type: none"> we wsi Łąkorz – Muzeum Lokalne składające się z kilku obiektów: wiatrak holenderski, drewniana chata wraz z odbudowaną kuźnią oraz wystawa maszyn i narzędzi rolniczych; XIX – wieczny kościół parafialny pw. św. Mikołaja wraz z cmentarzem przykościelnym, we wsi Lipinki – pałac i otaczający park, kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła (1339r.) wraz z cmentarzem przykościelnym we wsi Łąkorek – pałac wraz z zespołem pałacowo – parkowym, ze skupieniem drzew pomników przyrody we wsi Ostrowite – zespół pałacowo-parkowy, kościół parafialny pw. św. Jakuba Apostoła, park we wsi Wardęgowo – Sanktuarium Matki Boskiej Wardęgowskiej – kaplica z otoczeniem, dwór i park. 			

SZLAKI TURYSTYCZNE W GMINIE BISKUPIEC

Baza noclegowa w miejscowości Ostrowite

Właściciel /Adres	Il.miejsc nocleg.	Kontakt	Opis
Elżbieta Smiley Ostrowite 62 13-334 Łąkorz	9	0564746919	Gospodarstwo położone w Brodnickim Parku Krajobrazowym nad jeziorem, własny pomost. Oferuje trzy pokoje 2 - osobowe i jeden 3 - osobowy, dwa pokoje mają własne wc, do dyspozycji dwie łazienki, oraz aneks kuchenny. Wyżywienie całodzienne. Zagwarantowana cisza i spokój. Rowery, kajak, łódka do wypożyczenia. Oferta całoroczna.

2.4. Infrastruktura społeczna

Oświata i szkolnictwo

Dzieci i młodzież pochodzące z miejscowości Ostrowite uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Ostrowitem oraz do Gimnazjum w Bielicach.

Szkoła Podstawowa w Ostrowitem

W budynku znajduje się 7 sal lekcyjnych i sala gimnastyczna. Szkoła posiada też niewielką kuchnię, sekretariat połączony z gabinetem dyrektora oraz małą bibliotekę i pracownię komputerową.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy opiekę zdrowotną świadczy Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej funkcjonujący w miejscowości Biskupiec.

Nazwa jednostki	Adres	Kierownik jednostki
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej	ul. Lipowa 7 13-340 Biskupiec	Marek Umbras

2.5. Infrastruktura techniczna

Drogi

Obszar gminy Biskupice z krajem i województwem powiązany jest drogą wojewódzką nr 538 Łasin Nowe Miasto Lubawskie. Droga ta wiąże dwie drogi krajowe międzyregionalne tj. drogę nr 16 Dolna Grupa - Grudziądz - Ława - Olsztyn - Augustów - Ogrodniki - Granica Państwa (PL-LT) oraz drogę nr 15 - Trzebnica - Krotoszyn - Września - Gniezno - Inowrocław - Toruń - Brodnica - Ostróda. Poprzez te drogi gmina powiązana jest ze wschodem i z zachodem kraju oraz przejściami granicznymi. Przez miejscowość przebiegają następujące drogi:

kategoria drogi	nr drogi
powiatowa	1273N
Gminne	180053
	180054
	180055
	180058

Komunikacja

Przez gminę przebiega Linia kolejowa nr 353 Poznań - Toruń - Ława - Olsztyn - Korsze - Skandawa, wiąże gminę z linią magistralną nr 9 Warszawa - Ława - Gdańsk, oraz z przejściem granicznym w Skandawie.

Wodociągi i Kanalizacja

Na terenie miejscowości zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wglębnych. Woda przeznaczana jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji. Na obszarze gminy zasoby warstw wodonośnych określa się jako dobre. Na terenie gminy poza Biskupcem występują 3 podstawowe ujęcia wodne wraz ze stacjami uzdatniania wody (poprzez odżelazianie) wraz z wodociągami grupowymi, które są we władaniu gminy. Istnieją jeszcze mniejsze ujęcia w miejscowościach: Sędzice, Wonna, Bielice, Ostrowite, Czachówki.

miejscowość	długość sieci wodociągowej	liczba przyłączy
Ostrowite	0	0
miejscowość	długość sieci kanalizacyjnej	liczba przyłączy
Ostrowite	0	0

Gospodarka odpadami

Odpady z terenu miejscowości wywożone są na gminne wysypisko odpadów komunalnych w Łąkorzu.

Zaopatrzenie w gaz i w ogrzewanie

Na obszarze miejscowości brak jest rozdzielczej sieci gazowej. Mieszkańcy gminy korzystają w 92,3% z gazu butlowego, pozostali z innych źródeł. Na obszarze wsi do zbiorowego centralnego ogrzewania podłączonych jest zaledwie 11,5% mieszkań, do indywidualnego 46,2%, ponadto wykorzystują piece kaflowe jako źródło generowania ciepła. Taki stan ciepłownictwa w gminie generuje problem emisji substancji toksycznych do atmosfery, powstających w wyniku spalania różnych nośników energii. Stan kotłowni budzi poważne zastrzeżenia. Rozwiązań wymaga też zagadnienie termoizolacji.

2.6. Gospodarka i rolnictwo

Podmioty gospodarcze w Gminie Biskupiec w roku 2008-2009

	2008	2009
podmioty gospodarki narodowej ogółem	502	510
sektor publiczny - ogółem	23	24
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	17	18
sektor prywatny - ogółem	479	486
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	419	422
sektor prywatny - spółki handlowe	10	11
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	1
sektor prywatny - spółdzielnie	7	9
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	21

źródło: GUS

W gminie Biskupiec według danych z GUS w roku 2009 zarejestrowanych było 510 podmiotów gospodarki narodowej.

Przedsiębiorcy/podmioty gospodarcze w miejscowości Ostrowite

nazwa	rodzaj działalności/branża
„Bernaciak”	Przedsiębiorstwo produkcyjno-budowlane
Przedsiębiorstwo usługowe Eugeniusz Ciskowski	Przedsiębiorstwo usługowe Eugeniusz Ciskowski
Radex	Usługi Teletechniczne i elektryczne Radosław Rydzyński
R.E. NEW	Ewa Rybak
Sklep spożywczo-przemysłowy	Sklep spożywczo-przemysłowy

Gospodarstwa rolne

Gmina Biskupiec ma w dużej mierze charakter rolniczy. W tym wyodrębnia się grupę właścicieli zwierząt gospodarskich, działki rolne i gospodarstwa indywidualne. Strukturę wielkości gospodarstw indywidualnych przedstawia poniższa tabela:

Gospodarstwa	do 1 ha	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 50 ha	powyżej 50 ha
Ilość	23	241	122	274	184	19
Łączna powierzchnia gruntów	14,24	550,32	973,26	3892,90	5131,17	2080,09
Powierzchnia gruntów w %	0,11	4,35	7,70	30,79	40,59	16,45

Przeważają wyraźnie na terenie gminy gospodarstwa średnie – od 10 do 20 ha, oraz małe – od 1 do 5 ha. Znacząca jest również ilość gospodarstw o powierzchni 20-50 ha. Małe gospodarstwa zajmują się produkcją głównie na potrzeby własne. Gospodarstwa średnie i większe nastawione są głównie na produkcję zbóż, roślin okopowych i przemysłowych. Pewne znaczenie odgrywa też produkcja warzyw i sadownictwo.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki

Niezwykle ważnym elementem wychowawczo-edukacyjnym są rozmieszczone na terenie całej gminy świetlice oraz domy kultury oraz realizowane festyny i imprezy dla mieszkańców.

ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI OSTROWITE

Nazwa organizacji pozarządowej / grupy nieformalnej	Działania zrealizowane na terenie gminy w ostatnich 3 latach (z podaniem beneficjentów)	Źródło finansowania	Liczba osób objętych pomocą	Partnerzy
przyszkolne Kółka Caritas – w Biskupcu, Bielicach i Ostrowitem. – organizacja nieformalna	Działaczami są tamtejsi nauczyciele oraz uczniowie ww szkół. W formie wolontariatu niosą oni pomoc osobom starszym, chorym i ubogim. Pomoc jest w formie materialnej, żywność i odzież ze zbiórek prowadzonych wśród społeczności kilkakrotnie w ciągu roku trafia do potrzebujących. Organizowany jest również wypoczynek letni dla dzieci z najbiedniejszych rodzin gminy w pobliskich placówkach Caritas, m. in. w Gaju. Wszystkie powyższe organizacje środki finansowe zdobywają we własnym zakresie, najczęściej ze zbiórek wśród społeczności, lub we współpracy z Urzędem Gminy.	Własne oraz z Urzędu Gminy Biskupiec	Łącznie około 100 osób wolontariuszy-społeczność Gminy Biskupiec	Miejscowe szkoły i Urząd Gminy Biskupiec

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Środowisko przyrodnicze i kulturowe - analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- stosunkowo nieznaczne zanieczyszczenie środowiska- dobrze zachowane warunki przyrodnicze, duża różnorodność siedlisk przyrodniczych- urozmaicona rzeźba terenu, duże walory krajobrazowe- brak uciążliwego dla środowiska przemysłu- możliwości rozwoju ekoturystyki i turystyki kwalifikowanej- położenie na obszarze Zielonych Płuc Polski- ciekawy krajobraz kulturowy- potencjalne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i uprawy roślin energetycznych- obecność stanowisk unikalnych gatunków chronionych zwierząt oraz roślin- obecność obiektów zabytkowych	<ul style="list-style-type: none">- brak prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej- brak właściwego systemu gospodarki odpadami- brak działań do wykorzystania odnawialnych źródeł energii- niewystarczający poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa, brak ścieżek dydaktycznych- chaotyczny rozwój indywidualnej zabudowy
ZEWNĘTRZNE	
MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- zwiększenie powierzchni leśnych poprzez zalesianie odłogów- edukacja ekologiczna – ścieżki dydaktyczne- rozwój turystyki kwalifikowanej- podniesienie walorów estetycznych okolicy	<ul style="list-style-type: none">- słabo rozwiązana gospodarka odpadami- zagrożenia degradacji środowiska działalnością człowieka – wysoka i niska emisja, itp.- mała ilość finansowych środków zewnętrznych

Gospodarka - analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	
<p>MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - tereny pod turystyczne wykorzystanie - możliwość obsługi ruchu turystycznego - istniejące szlaki komunikacyjne drogowe 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak nowych miejsc pracy - niskie kwalifikacje bezrobotnych - zaniedbanie estetyczne wsi - brak promocji wsi - mała baza turystyczna - niska jakość dróg
ZEWNĘTRZNE	
<p>MOŻLIWOŚCI</p> <ul style="list-style-type: none"> - tereny pod gospodarcze wykorzystanie w kierunku głównie turystycznym przez inwestorów zewnętrznych - możliwość obsługi ruchu turystycznego - rozwój przedsiębiorczości - zwiększające zainteresowania turystyką i rekreacją 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabe nasilenie ruchu turystycznego - brak długofalowej polityki rolnej państwa - niestabilna sytuacja gospodarcza kraju - brak inwestorów strategicznych - emigracja ludzi młodych z gminy

Spółeczeństwo - analiza SWOT

WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY <ul style="list-style-type: none">- istniejące grupy ludzi działające na rzecz rozwoju miejscowości- motywacja i determinacja części mieszkańców do zmiany swojego położenia	SŁABE STRONY <ul style="list-style-type: none">- nadmierne bezrobocie- niski poziom wykształcenia społeczności- słaba baza edukacyjna- niska aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców- brak bazy turystycznej- brak pełnej infrastruktury technicznej (jakość życia mieszkańców)- ucieczka ludzi młodych
ZEWNĘTRZNE	
MOŻLIWOŚCI <ul style="list-style-type: none">- instrumenty polityki państwa- pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych	ZAGROŻENIA <ul style="list-style-type: none">- niedostateczna ilość środków finansowych- brak dobrych instrumentów polityki państwa

4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć

Nazwa	Opis / Cel / Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa (szacunkowa)	Źródło finansowania
Budowa placu zabaw	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Budowa boiska wiejskiego	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej (tereny zielone, skwery, place)	Poprawa estetyki miejscowości i tworzenie infrastruktury przyjazdnej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Budowa parkingu	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Adaptacja pomieszczeń szkolnych z przeznaczeniem na przedszkole	Tworzenie infrastruktury kształcenia i opieki przedszkolnej dla mieszkańców	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Remont kapliczek i krzyży przydrożnych	Poprawa atrakcyjności miejscowości dla mieszkańców i turystów i ochrona dziedzictwa kulturowego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne
Organizacja selektywnej zbiórki odpadów (kontenery do selekcji)	Poprawa atrakcyjności zamieszkania oraz ochrona środowiska przyrodniczego	2011-2018	b.d.	Budżet Gminy Środki UE Inne środki zewnętrzne

